2020. november 11., szerda

P9_TA(2020)0298

EU–Kína-megállapodás: a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos együttműködés és azok oltalma

Az Európai Parlament 2020. november 11-i nem jogalkotási állásfoglalása az Európai Unió és a Kínai Népköztársaság kormánya közötti, a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos együttműködésről, valamint azok oltalmáról szóló megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozat tervezetéről (08359/2020 – C9-0298/2020 – 2020/0089M(NLE))

(2021/C 415/11)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (08359/2020),

— tekintettel az Európai Unió és a Kínai Népköztársaság kormánya közötti, a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos együttműködésről, valamint azok oltalmáról szóló megállapodás tervezetére (08361/2020),

— tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. cikke (3) bekezdésével, 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésével, 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontjával, valamint 218. cikke (7) bekezdésével összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre,

— tekintettel a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól (TRIPS) szóló megállapodására,

— tekintettel a Bizottság „A mindenki számára előnyös kereskedelem: A felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitika felé" című, 2015. október 14-i közleményére (COM(2015)0497),

— tekintettel a Bizottság „Kereskedelem, növekedés és szellemi tulajdon – A szellemitulajdon-jogok harmadik országokban történő érvényesítésének stratégiája" című, 2014. július 1-i közleményére (COM(2014)0389),

— tekintettel „A szellemitulajdon-jogok harmadik országokban történő védelméről és érvényesítéséről szóló jelentés" című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2019)0452),

— tekintettel a 2018. július 16-i, 20. EU–Kína csúcstalálkozó és a 2019. április 9-i, 21. EU–Kína csúcstalálkozó együttes nyilatkozataira,

— tekintettel „Az EU és Kína – Stratégiai kitekintés" című, 2019. március 12-i közös közleményre (JOIN(2019)0005),

— tekintettel a szellemitulajdon-jogok harmadik országokban történő érvényesítésének stratégiájáról szóló, 2015. június 9-i állásfoglalására ([1]),

— tekintettel az EU és Kína közötti kapcsolatok helyzetéről szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel a határozat tervezetéről szóló, 2020. november 11-i jogalkotási állásfoglalására ([3]),

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak az Unió külső tevékenységéről szóló V. címére,

— tekintettel az EUMSZ-re és különösen annak 91., 100., 168. és 207. cikkére, összefüggésben 218. cikke (6) bekezdése a) pontjának v. alpontjával és 218. cikke (7) bekezdésével,

([1]) HL C 407., 2016.11.4., 18. o.
([2]) HL C 433., 2019.12.23., 103. o.
([3]) E napon elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0297.

2020. november 11., szerda

— tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (2) bekezdésére,

— tekintettel a Halászati Bizottság véleményére,

— tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság levelére,

— tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére (A9-0202/2020),

A. mivel a földrajzi árujelzők nemzetközi szintű védelme az uniós kereskedelempolitika kulcsfontosságú eleme,

B. mivel az EU a világ legnagyobb agrár-élelmiszeripari exportőre, és 2019-ben rekordszintű, 39 milliárd EUR-s agrár-élelmiszeripari kereskedelmi többletet ért el;

C. mivel a földrajzi árujelzővel rendelkező termékek átlagos értéke kétszer olyan magas, mint az ilyen minőségi védjegy nélküli termékeké;

D. mivel az EU Kínába irányuló agrár-élelmiszeripari exportja az elmúlt évtizedben – a 2009–2019 közötti időszakban – jelentősen, évente több mint 20 %-os mértékben nőtt; mivel ennek révén a 2009. évi 1 milliárd EUR összegű uniós agrár-élelmiszeripari kereskedelmi deficit 2019-re több mint 9 milliárd EUR összegű kereskedelmi többletté változott, ami az Egyesült Királyságot és az Egyesült Államokat követően Kínát az uniós agrár-élelmiszeripari export harmadik számú célpontjává tette; mivel az agrár-élelmiszeripari termékek kínai behozatala a következő évtizedben várhatóan tovább növekszik,

E. mivel világszinten 74,76 milliárd EUR értékben adnak el uniós földrajzi árujelzők által védett termékeket, köztük borokat, agrár-élelmiszeripari termékeket és szeszes italokat ([4]), ami az uniós agrár-élelmiszeripari ágazat értékesítéseinek 6,8 %-át, az uniós agrár-élelmiszeripari exportnak pedig 15,4 %-át teszi ki;

F. mivel az EU világszerte jó hírnévnek örvend a birtokában lévő know-how és a magas értékű és minőségű agrár-élelmiszeripari termékek előállítása terén,

G. mivel minden importált agrár-élelmiszeripari terméket ellenőrizni kell, és azoknak meg kell felelniük az uniós termelőkre az agrár-élelmiszeripari ellátási lánc egészében alkalmazandó egészségügyi, biztonsági és állatjóléti követelményeknek, ezzel hozzájárulva értékükhöz és minőségükhöz;

H. mivel számos uniós földrajzi árujelzőt illetően számottevő kihívások tapasztalhatók Kínában, ami jelentős gazdasági veszteségeket okoz az uniós termelőknek,

I. mivel a megállapodás 2007 és 2012 közötti, a földrajzi árujelzők terén folytatott együttműködésre vonatkozó EU–Kína kísérleti projekt során szerzett tapasztalatokra épít,

J. mivel a jövőbeli globális gazdasági növekedés jelentős része várhatóan Európán kívül fog megvalósulni,

K. mivel az agrár-élelmiszeripari termelőknek és exportőröknek nehéz nemzetközi kereskedelmi környezetben kell működniük,

L. mivel ez a megállapodás fontos a földrajzi árujelzők globális elismerése szempontjából,

M. mivel ez a megállapodás fontos első lépés, és azt a lehető leghamarabb ki kell terjeszteni számos más, jelenleg még a megállapodásból kizárt uniós földrajzi árujelző védelmére;

N. mivel e megállapodás megkötése azt mutatja, hogy az EU és Kína képes kétoldalú megállapodásokat kötni, amennyiben a közös érdekeket megfelelően figyelembe veszik,

([4]) Bizottsági tanulmány, közzétéve: 2020. április https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_683

2020. november 11., szerda

1. üdvözli az EU és a Kínai Népköztársaság közötti, a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos együttműködésről, valamint azok oltalmáról szóló megállapodás megkötését; üdvözli az európai földrajzi árujelzők védelmét a kínai piacon; úgy véli, hogy a megállapodás hatékony végrehajtása fontos bizalomépítő lépés a két fél számára, és fontos jele annak, hogy Kína kész együttműködni az EU-val; arra számít, hogy a tisztességes kereskedelmet érintően az együttműködés más területein is előrelépés történik;

2. hangsúlyozza az Unió Kínával fenntartott stratégiai kapcsolatának fontosságát, és felszólítja az uniós tagállamokat és intézményeket, hogy Kínát egységesen és összehangolt módon szólítsák meg; kiemeli, hogy a kereskedelemnek és a beruházásoknak szabályalapúnak és értékalapúnak kell lenniük, ezek középpontjában pedig egy többoldalú kereskedelmi rendszernek kell állnia; felszólítja Kínát, hogy játsszon aktívabb szerepet a WTO-ban és más többoldalú kezdeményezésekben, és teljes mértékben tegyen eleget a WTO keretében vállalt kötelezettségeinek, összehangolva megszerzett gazdasági erejét fejlettségi szintjével; hangsúlyozza, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása előfeltétele az EU-val fenntartott kereskedelmi és beruházási kapcsolatoknak, és sürgeti Kínát, hogy tegyen eleget a nemzetközi kötelezettségeknek és kötelezze el magát az emberi jogok tiszteletben tartása mellett, különösen a kétoldalú beruházási megállapodásról folyó tárgyalásokra tekintettel; mélységesen aggasztják az ujgur nép kínai gyárakban történő kizsákmányolására és fogva tartására vonatkozó beszámolók;

3. kéri, hogy vezessenek be pénzügyi szankciókat azon vállalatokra vonatkozóan, amelyek nem tartják tiszteletben a földrajzi árujelzőket, és amelyek földrajzi árujelzővel ellátott termékeket hamisítanak;

4. hangsúlyozza, hogy a megállapodás pozitív jelzés a nemzetközi közösség, többek között a multilaterális intézmények felé; üdvözli a megállapodásban felsorolt 100 európai és 100 kínai földrajzi árujelző tekintetében biztosított magas szintű oltalmat, amely – különösen az élelmiszerek, de a borok és szeszes italok esetében is – meghaladja a WTO TRIPS-megállapodás által biztosított védelem jelenlegi szintjét; megjegyzi, hogy a megállapodás hatálybalépésétől számított négy éven belül további 175 uniós, illetve kínai földrajzi árujelző oltalmát tervezik; megjegyzi, hogy az EU több mint 3 300 földrajzi árujelzőt részesít oltalomban; felhívja a Bizottságot, hogy mielőbb terjessze ki ezt a megállapodást annak érdekében, hogy az elkövetkező években a lehető legtöbb olyan földrajzi árujelző védelemben részesüljön, amely megfelel a kritériumoknak, ideértve a halászati és akvakultúra-termékek földrajzi árujelzőit is; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy megfelelően tájékoztassa a Parlamentet a megállapodás kiterjesztésére irányuló tárgyalások előrehaladásáról; emlékeztet arra, hogy a megállapodást még azelőtt véglegesítették, hogy Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságában megszűnt volna az uniós szerződések alkalmazása, és hogy az Egyesült Királyságból nyolc termék szerepel az elfogadott jegyzékekben; sürgeti a Bizottságot, hogy konzultáljon a tagállamokkal, és az átmeneti időszak lezárultát követően a lehető leghamarabb váltsa fel ezeket a termékeket uniós tagállamokból származó termékekkel;

5. üdvözli azt a rendelkezést, amely szerint az oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel ellátott termékek gyártói közvetlenül az e megállapodásban előirányzott vegyes bizottsághoz fordulhatnak, ha termékük nem szerepel az eredetileg elfogadott jegyzékekben, illetve ha termékük a megállapodás hatálybalépését követően szerez oltalmat; felhívja a jelenlegi és potenciális érdekelt feleket, többek között az uniós halászati és akvakultúra-ágazaton belül, hogy vizsgálják meg ezt a rendelkezést;

6. megjegyzi, hogy az EU jelentős kereskedelmi deficittel bír Kínával szemben, de emlékeztet arra, hogy az agrár-élelmiszeripari termékek terén az EU kereskedelmi többlettel rendelkezik;

7. emlékeztet annak fontosságára, hogy népszerűsítsék a földrajzi árujelzők oltalmának uniós modelljét, amely létfontosságú eszköz a bejegyzett uniós termékek eredetiségének és egyedi jellemzőinek védelmében, hasznos marketingeszközként szolgál az üzleti lehetőségek szempontjából és a kulturális örökség egyik szimbólumát jelenti; elismeri a hagyományos minőségi élelmiszerekkel kapcsolatos gazdag európai és kínai örökséget, valamint a földrajzi árujelzők oltalmának fontosságát e tekintetben; felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és a kínai kormányt, hogy kötelezzék el magukat ezen örökség védelme mellett, és biztosítsák annak mindkét társadalomban való elismerését az érintett termékek azonosításának és eredetvédelmének megkönnyítése, valamint a kulturális csere és nyitottság előmozdítása érdekében;

8. sajnálja, hogy a megállapodás szerinti oltalom ellenére egyes uniós földrajzi árujelzőkkel ellátott termékek a kínai élelmiszer-behozatali normák miatt nem exportálhatók Kínába; kéri a Bizottságot, hogy folytassa a párbeszédet Kínával az uniós élelmiszer-biztonsági normák elismerése érdekében, amelyek a világon a legszigorúbbak közé tartoznak; felszólítja Kínát, hogy szüntesse meg az uniós agrár-élelmiszeripari export előtt álló indokolatlan akadályokat, biztosítsa az általános kereskedelmi kapcsolatok kölcsönösségét, és a tisztességtelen verseny elkerülése érdekében tartsa be, fejlessze és szigorúan hajtsa végre az állat- és növényegészségügyi előírásokat;

2020. november 11., szerda

9. felhívja továbbá Kínát, hogy támogassa a földrajzi árujelzőket védő meglévő multilaterális keretet azzal is, hogy tagjává válik a WIPO 2020. február 26. óta hatályban lévő Lisszaboni Megállapodásának és a Lisszaboni Megállapodás genfi szövegének;

10. hangsúlyozza a földrajzi árujelzők fontosságát a szellemitulajdon-jogok tágabb keretén belül, valamint a termékhamisítás elleni küzdelem terén; hangsúlyozza, hogy a megállapodásnak biztosítania kell a termékekkel kapcsolatos szellemi tulajdonhoz fűződő jogok teljes körű védelmét a helyi környezet – többek között az infrastruktúra, a foglalkoztatás és a biológiai sokféleség – értékének és minőségének megőrzése, a regionális fejlődés javítása, valamint a nyomon követhetőség, az átláthatóság és a fogyasztók tájékoztatása érdekében;

11. üdvözli e tekintetben a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelméről szóló új kínai jogszabály jóváhagyását; felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon e megállapodás végrehajtását, és kéri annak gyors ratifikálását; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy az oltalom alatt álló uniós földrajzi árujelzők jegyzékének kibővítése céljából folytassa az együttműködést Kínával annak érdekében, hogy a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok területén előrelépés történjen egy ambiciózusabb megállapodás alkalmazása felé; sürgeti a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a földrajzi árujelzők kínai nyilvántartásba vételi folyamatát; kéri a Bizottságot, hogy továbbra is nyújtson támogatást az uniós vállalatoknak a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal foglalkozó ügyfélszolgálaton keresztül; kiemeli a megfelelő nyomon követés és végrehajtás terén az olyan szervekkel folytatott együttműködés hozzáadott értékét, mint az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala;

12. megjegyzi, hogy a szellemitulajdon-jogok védelméről és érvényesítéséről szóló legutóbbi jelentés szerint az EU-ban 2018-ban és 2019-ben lefoglalt hamisított és kalóz áruk több mint 80 %-a Kínából származott, ami az uniós tagállamok számára mintegy 60 milliárd EUR-s veszteséget jelent; hangsúlyozza, hogy továbbra is fontos valamennyi importált termék szigorú ellenőrzése és tesztelése a hamisított és csalárd élelmiszertermékek felderítése érdekében; emlékeztet ezért arra, hogy mélyreható és hatékony vámügyi együttműködésre van szükség az EU és Kína között a hamisított áruk elleni küzdelem eszközeként és annak érdekében, hogy a megnövekedett kereskedelmi forgalom fényében biztosítsák a tisztességes versenyt;

13. hangsúlyozza a megállapodásban foglalt rendelkezések hatékony végrehajtásának és a piacon történő megfelelő érvényesítésének fontosságát; megismétli, hogy elkötelezett a megállapodás helyes alkalmazásának nyomon követése és ellenőrzése mellett; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy a hatálybalépés után eltelt első évtől kezdődően évente tájékoztassa a Parlamentet a megállapodás végrehajtásáról; üdvözli az új kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselő kinevezését, és rámutat, hogy kulcsfontosságú szerepet fog játszani e megállapodás betartásának nyomon követésében és javításában; felhívja a kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselőt, hogy haladéktalanul reagáljon a megállapodás helytelen végrehajtása esetén;

14. aggódik az Egyesült Államok és Kína közötti, 2020. február 14-én hatályba lépett gazdasági és kereskedelmi megállapodásnak (az USA és Kína közötti úgynevezett első részmegállapodásnak) az EU és Kína közötti, a földrajzi árujelzőkről szóló megállapodásra gyakorolt esetleges hatása miatt, és hangsúlyozza, hogy azt megkülönböztetéstől mentes módon és a WTO-szabályokkal teljes összhangban, valamint akként kell végrehajtani, hogy ne hasson zavaróan a földrajzi árujelzőkről szóló EU–Kína megállapodásban vállalt kötelezettségek érvényesítésére; hangsúlyozza, hogy az EU-nak szorosan nyomon kell követnie a 175 uniós földrajzi árujelzőt tartalmazó második jegyzék végrehajtását is, tekintettel az Egyesült Államok és Kína közötti első részmegállapodással való lehetséges átfedésekre; elvárja, hogy az uniós exportőrök az agrár-élelmiszeripari ágazatban azonnal részesüljenek a kereskedelmet megkönnyítő intézkedések előnyeiből;

15. mélységes aggodalmát fejezi ki azért, hogy Kína állami vezetésű rendszere miatt az uniós vállalkozások és mezőgazdasági termelők számos akadályba ütköznek a kínai piacra jutás és a kínai piacon való működés tekintetében; úgy véli, hogy az uniós és a kínai vállalatok közötti tisztességes verseny több lehetőséget és nagyobb innovációt eredményezne, és sürgeti a Bizottságot, hogy továbbra is működjön együtt a kínai hatóságokkal ezen akadályok felszámolása érdekében;

16. hangsúlyozza, hogy régóta szükség van arra, hogy más területeken is tovább javuljanak az EU és Kína közötti egyenlő versenyfeltételek, különös tekintettel a kölcsönösségre a piacra jutás, a közbeszerzések és a pénzügyi szolgáltatások terén; sürgeti mindkét felet, hogy e tekintetben konstruktívan működjenek együtt a piaci alapú reformok folytatása és az érdemi előrelépés érdekében, különösen a kétoldalú beruházási megállapodásról folyó tárgyalásokkal kapcsolatban, de a vállalatok társadalmi felelősségvállalása, a fenntartható fejlesztési célok elérése és az éghajlatváltozás ellen a Párizsi Megállapodással összhangban folytatott küzdelem terén is; ismételten felszólítja Kínát, hogy tegyen lépéseket a WTO ambiciózus reformja érdekében, az ipari támogatásokra vonatkozó átfogó szabályokra is kiterjedően; ismételten aggodalmának ad hangot a kínai állami vállalatok piactorzító gyakorlatai, a kényszerített technológiaátadások és adatlokalizáció, az ipari többletkapacitás és az ehhez kapcsolódó exportdömping, valamint más tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok miatt; megismétli, hogy javítani kell a fenntartható fejlődésre és a tisztességes kereskedelmi

rendszerre irányuló két- és többoldalú együttműködést, egyúttal előmozdítva a nemzetközi egyezmények és megállapodások tiszteletben tartásán és végrehajtásán alapuló szociális és környezetvédelmi normákat; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Kína gyenge teljesítményt nyújt a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászattal kapcsolatban; kiemeli, hogy a hajók és a halászflották lajstromozása világszerte nem átlátható, és hangsúlyozza, hogy az e területen nyújtott kínai támogatások tisztességtelen versenyt teremtenek az uniós halászati ágazat számára; felszólítja Kínát, hogy tegyen meg minden erőfeszítést a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatra vonatkozó jogi keretének megerősítése és szigorúbb végrehajtása érdekében;

17. emlékeztet arra, hogy jelentős és nagyra törő előrelépésre van szükség az EU–Kína átfogó beruházási megállapodásra irányuló tárgyalások terén a jelenlegi piaci aszimmetriák kezelése érdekében; hangsúlyozza egy olyan, a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló ambiciózus fejezet beiktatásának fontosságát, amely védi az emberi jogokat – többek között az alapvető munkaügyi normákat –, előmozdítja a fenntartható fejlődést és a Párizsi Megállapodással összhangban küzd az éghajlatváltozás ellen; hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú az egyenlő versenyfeltételek, a viszonosság, valamint az érintett felekkel és üzleti közösségeikkel, illetve a polgárokkal és a civil társadalommal való megkülönböztetésmentes bánásmód biztosítása; sürgeti a feleket, hogy javítsák az átláthatóságot, és hozzanak létre egy parlamenti dimenziót a megállapodás végrehajtása tekintetében; kiemeli, hogy az uniós közbeszerzési piac nyitott a kínai, többek között állami tulajdonú vállalatok előtt, míg az európai vállalatok gyakran nehézségekbe ütköznek a kínai piacokon rendelkezésre álló közbeszerzési lehetőségekhez való hozzáférés terén; felhívja a Bizottságot és Kínát, hogy fokozzák az EU és Kína között a környezetvédelmi célok elérése érdekében folytatott együttműködést;

18. hangsúlyozza, hogy az EU kereskedelmi kapcsolatai megkövetelik, hogy Kína harmonikus regionális kapcsolatokat tartson fenn szomszédaival, és baráti együttélést folytasson minden olyan területtel, amely különleges kapcsolatokat ápol Európával; hangsúlyozza, hogy a Kína által a régióban tett korábbi nemzetközi kötelezettségvállalások tiszteletben tartása fogja lehetővé tenni e megállapodás megfelelő végrehajtását;

19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint a Kínai Népköztársaság kormányának és a Nemzeti Népi Kongresszusnak.